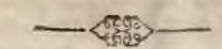
№ 189. Sobota 18. Sierpnia 1855. R[illegible] 45.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLAD.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Sprawy krajowe.

Lwów, 17 sierpnia. Jego Cesarzewiczowska Mość Najdostojniejszy Arcyksiążę *Karol Ludwik* raczył dziś o godzinie dziesiątej przed południem przyjmować u Siebie reprezentantów Władz cywilnych i Szlachty krajowej a w południe wysokie Duchowieństwo miejscowe. — W obec zbliżającego się wyjazdu Swego z Galicyi raczył Jego Cesarzewiczowska Mość w najzaszczytniejszych wyrazach pożegnać obecnych i przyjąć najłaskawiej wyrażone Mu w imieniu wszystkich mieszkańców tego kraju a w szczególności stolicy tutejszej najszczersze życzenia, które Osobie Jego wszędzie towarzyszyć będą gdziekolwiek Go wola Monarchy ku dobru państwa powoła.

Lwów, 17. sierpnia. Pewien bezimienny dobroczyńca przesłał Jej Excelencyi Jaśnie Wielmożnej hrabinie Gołuchowskiej galicyjski list zastawny na 100 złr. przeznaczony na cele dobroczynne. Jej Excelencya raczyła przeznaczyć tę kwotę na powiększenie funduszu urządzonego we Lwowie instytutu niemowląt. Przesyłając ten dar na miejsce przeznaczenia składa się nieznanemu dobroczyńcy najczulsze podziękowanie w imieniu wspomnionego zakładu.

(Sprostowanie.)

Lwów, 17. sierpnia. Prostując podaną w N. 183 G L. z d. 10go sierpnia wiadomość o fundacyi stypendyum, poprawić winniśmy, że fundowanie stypendyum na jednego ucznia szkół wyższych, postanowiła *Szlachta obwodu Kołomyjskiego* w wiekopomną pamięć pobytu Jego cesarzewiczowskiej Mości Arcyksięcia Karola Ludwika w Kołomyi, i na swojem bardzo licznem na przyjecie Jego Cesarzewiczowskiej Mości zebraniu, jednomyślnie uchwaliła.

Kraków, 11. sierpnia. W wielkim księztwie Krakowskiem załatwiły 3 c. k. obwodowe komisye indemnizacyjne do końca lipca 1855 291 zameldowań względem należytości przypadającej od rustykalnych dawniej gruntów w 248 gminach i przysiołkach.

W gminach tych uwolniono od ciężazów gruntowych 11,662 obowiązanych z kapitałem indemnizacyjnym 2,107.758 złr. $27^4/_8$ kr., przyczem wydano 255 rezolucyi dla każdej gminy z osobna, a to z indywidualnem obliczeniem kwot kapitałowych.

Z zaległości przysadzono uprawnionym, a mianowicie: za czas od 1 lipca 1847 do 15. maja 1848 1922 złr. $42^5/_8$ kr, a za czas od 16. maja do końca październikа 1848 48,395 złr. $8^7/_8$ kr. Komisye te załatwiły też całkiem w czasie pomienionym 601 zameldowań względem należytości do indemnizacyi wykazanych, a to w 298 gminach i przysiołkach, i uwolniły w gminach tych 7176 obowiązanych od ciężarów gruntowych.

Kapitał indemnizacyjny wynosi 755.361 złr. $17^4/_8$ kr., z czego przypada na kraj 419 złr. 15 kr., a na obowiązanych 754 942 złr. $2^4/_8$ kr.

Przy tem wydano 5356 indywidualnych i dla każdej gminy osobnych rezulucyi, sporządzono też 424 głównych wykazów, a z dziesięciny obliczono restancye 26,055 złr. $24^2/_8$ kr.

W administracyjnym okregu Krakowskim zweryfikowało 12 c. k. komisyi indemnizacyjnych do końca lipca 1855 4087 zameldowań z 134.932 pozycyami meldunkowemi. Całkiem załatwiono 1231 zameldowań względem należytości poddańczych w 1217 gminach i przysiołkach.

W gminach tych uwolniono od ciężarów gruntowych 47,527 obowiazanych z kapitałem indemnizacyjnym 9,310.790 złr. $57^4/_8$ kr.

Tytułem wynagrodzenia za poddańcze niesłusznie uiszczone należytości obliczono 2379 złr. $8^1/_8$ kr. jako restancyę za czas od 1. listopada 1847 do 16. maja 1848 8317 złr. $50^3/_8$ kr., a od 16. maja do końca października 1848 213.128 złr. $22^7/_8$ kr., i wydano przytem 1202 rezolucyi dla gmin osobnych.

Obwodowe te komisye indemnizacyjne załatwiły zupełnie w tym samym czasie 539 zameldowań względem słusznego wynagrodzenia i spłaty za zniesione powinności w 486 gminach i przysiołkach, i i uwolniony od ciężarów gruntowych w tych gminach 3419 obowiązanych. Ten kapitał indemnizacyjny wynosi 248.201 złr. 5 kr. i przypada obowiązanym do uiszczenia.

W restancyach dziesięciny obliczono 49,383 złr. $46^5/_8$ kr. Wydano przytem 3194 indywidualnych dla każdej gminy zosobna rezolucyi, i sporządzono 2690 wykazów specyalnych i 417 głównych.

W ogóle uwolniły c. k. obwodowe komisye indemnizacyjne w administracyjnym okregu Krakowskim 59.189 obowiązanych od należytości zniesionych za słusznem wynagrodzeniem i z kapitałem 114,421.968 złr. 40 kr. przypadającym do uiszczenia funduszowi krajowemu, tudziez 10,595 obowiązanych z przeznaczonemi do wynagrodzenia powinnościami, i z kapitałem 1,003.143 złr. $7^4/_8$ kr.

Z kapitału 12,425.111 złr. $47^4/_8$ kr. przysądzonego w pierwszej instancyi od c. k. komisyi obwodowych uprawnionym, przypada za miesiąc lipiec 1855 1,121.008 złr. $37^4/_8$ kr.

Ze strony c. k. indemnizacyjnej komisyi ministeryalnej przyzwolono uprawnionym do końca lipca 1855

a) Z zastrzeżeniem sadowego przyznania w zaliczkach kapitałowych 3,828.000 złr.

b) Tytułem uwolnienia od ciężarów i indemn. kapitał 10,519.463 złr. 5 kr., tudziez z restancyi za czas od 1. lipca a odnośnie od 1. listopada 1847 do 15. maja 1848 przysądzono w drugiej instancyi stanowczo 8216 złr. $16^7/_8$ kr., a od 16. maja do końca października 1848 227 373 złr. $41^1/_8$ kr., w końcu zaś w restancyach dziesięciny 45,171 złr. $39^2/_8$ kr.

Z przysądzonego kapitalu indemnizacyjnego przypada na miesiąc lipca 1855 1,323 078 złr. $42^4/_8$.

Obowiązujące w tej mierze rezolucye a mianowicie: 1246 względem poddańczych powinności w 1270 gminach i przysiołkach i z 51,335 obowiazanymi, tudzież 7098 rezolucyi wzgledem słusznego wynagrodzenia i spłaty powinności zniesionych w 544 gminach i przysiołkach z 7098 obowiązanymi oddano poczęści sądom do pertraktacyi, częścią zaś udano się z zapytaniem do zwierzchności politycznych i finansowych, komu też należy wypłacać wspomnione wynagrodzenie.

C k. dyrekcya funduszów indemnizacyjnych zaasygnowała w zaliczkach kapitałowych i w rentach dla 1161 uprawnionych, tudzież w likwidowanych rentach zaległych dla 143 uprawnionych i w kapitałach zaległych dla 29 uprawnionych do końca lipca 1855 5,472 187 złr. $3^2/_8$ kr., z którejto sumy wypłaciły c. k. indemnizacyjne kasy funduszowe 5.207.760 złr. w 8249 obligacyach i 2272 złr. $17^2/_8$ kr. stronom w gotówce.

(Nowiny dworu.)

Jego Mość Cesarz udał się 12. b. m., mimo słotnej pory, sam do Wiener-Neusztadt, by się dowiedzieć szczegółowo o nieszczęsnym wypadku na kolei żelaznej, i nakazał surowe śledztwo. Kilku z pomiędzy ranionych musiano amputować w c. k. szpitalu wojskowym. Tego samego dnia spisała komisya sądowa na miejscu istotę czynu.

— Jej Cesarzew. Mość najdostojniejsza Arcyksiężna Hildegarde zaczyna powracać do zdrowia.

(Poczta wiédeńska. — Ban Kroacyi wyjechał do Ostendy. — P. Fonton do Hanoweru. — Uwzględnienia przy wypłatach pożyczki narodowej.)

Z Wiédnia donoszą pod dniem 12. b. m.: Jego Excelencya Ban Kroacyi wyjechał z Karlsbadu na Pragę do Ostende. — Cesarsko rosyjski ambasador przy Dworze hanowerskim, p. Fonton wyjechał dnia 11. sierpnia wieczór z Wiédnia do Hanoweru.

Jego c. k. Apostolska Mość raczył zezwolić najłaskawiej, ażeby w wypadkach zasługujących na uwzględnienie uwalniano oficerów, urzędników i sług w armii Jego Ces. Mości od dalszego udziału w pożyczce narodowej. Upraszający o takie uwolnienie mają prośby swe opatrzone przepisanym stemplem i sumiennem potwierdzeniem komendy podawać w drodze swych zwierzchności wojskowych do naczelnej komendy armii, która ma rozstrzygać te sprawy.

Ameryka.

(Stronnictwa za i przeciw niewolnictwu ścierają się.)

Podług doniesień z **Nowego Yorku** z 25. lipca panuje na nowem terytoryum państwa Kansas wielkie wzburzenie pomiędzy osadnikami wywołane kwestyą względem zaprowadzenia niewolnictwa. Z państwa Missouri odstraszają zbrojne zgromadzenia groźbą i czynem każde usiłowanie, by ukonstytuować to terytoryum bez niewol-

nictwa. Nowo obrane zgromadzenie zebrało się i przyjęło zwykłe poselstwo gubernatora, które powstaje zarówno przeciw zabiegom ultra obolicyonistów, jak i przeciw gwałtom pospólstwa (mobs) z Missouri, i zastrzega zgromadzeniu prawo, przyjąć lub odrzucić niewolnictwo dla kolonistów w Kansas. Zdaje się jednak, że Kansas zostanie państwem niewolniczem, gdyż napływ osadników z Missouri i w ogóle z państw południowych nadaje większość partyi niewolnictwa. Podług doniesienia z Springfield z 11. lipca miało zgromadzenie ogłosić nieważny wybór ośmiu abolicyonistów, tak że pozostało jeszcze dwóch tylko, którzy zastępują sprawę „wolnego terytoryum“ (free soil).

Hiszpania.

(Świeższe wiadomości: Pożyczka w Paryżu nie będzie. — Regulacya taryfy. – Wypłata za lipiec.)

Depesza z **Madrytu** z 9. sierpnia donosi: „Gazeta urzędowa zbija pogłoskę o układach względem pożyczki z domem Wernera w Paryżu, jak i wieść o regulacyi długu. — Dziś ustanowiono juntę, która ma się zająć uregulowaniem taryfy. — Wypłaty za miessiąc lipiec rozpoczną się 11. b. m. — Cholera ustaje.“

(Poczta madrycka z 7. sierpia: Dobrowolna pożyczka idzie oporem. — Kompania na zakupienie dóbr kościelnych. — Niedostatek w okręgach przemysłowych.)

Korespondent gazety powszechnej donosi z Madrytu: „Zupełne wyczerpanie skarbu państwa w Hiszpanii czyni niepodobnem każde przedsięwzięcie połączone z większemi kosztami, albowiem pomimo wszelkich przeciwnych zapewień w dziennikach idzie pożyczka dobrowolna z taką trudnością, że już teraz niewątpi nikt o jej rozchwianiu. Pożyczka ta wynosi 250 milionów realów, subskrybowano, zaś dopiero 350.000 realów, z tego w Madrycie 120.000. Może sprzedaż dóbr kościelnych przyniesie więcej, niż się spodziewają, gdyż we Francyi zawiązują się olbrzymie spekulacye w tej mierze. W dzienniku *Siécle* z 8go sierpnia zapowiada towarzystwo zwane „l'Ibérie“ swoją organizacye. Towarzystwo ma zamiar zebrać w 60.000 akcyi po 500 franków 30 milionów franków i użyć ich na zakupienie dóbr w Hiszpanii. Na czele stoi dwóch książąt, jeden jenerał, czterech bankierów i jeden deputowany ciała prawodawczego; tylko jeden Hiszpan zasiada podobno w dyrekcyi. Chociaż w prowincyach niezdaje się już być zagrożony spokój publiczny ze strony Karlistów, to zato wzmaga się coraz bardziej niedostatek w okręgach przemysłowych, i wkrótce już może nie wystarczą zastraszające środki rządu na powściągnienie zniechęconych i głodnych robotników.“

Anglia.

(Świeższe wiadomości: Tajna rada, nad ułożeniem mowy od tronu.)

Independance Belge ogłasza następującą depeszę z Londynu z dnia 12. sierpnia:

„Pod przewodnictwem Jej Mości Królowej odbędzie się jutro w rezydencyi królewskiej na wyspie Wight tajna rada, na której uchwalą mowę od tronu, która odczytana będzie przy odroczeniu parlamentu dnia 14. b. m.“

(Treść z posiedzenia izby niższej d. 11. sierpnia. — Zarzuty przeciw utworzeniu legii włoskiej.)

Na nocnem posiedzeniu *izby niższej* z 11. sierpnia zabrał głos Mr. *Bowyer* w obronie Jego Świętobliwości Papieża przeciw zarzutom Lorda Russela i Palmerstona. Porównywał łaskawość Ojca Świętego z surowością rządu wysp jońskich. W końcu wyraził obawę, że legia wojska mogłaby się rozbiegnąć i wywołać zaburzenia spokojności publicznej.

Na posiedzeniu *izby niższej* z 10. sierpnia odpowiadał Lord *Palmerston* na różne zarzuty Mr. *Bowyer* przeciw utworzeniu legii włoskiej. Oznajmiał, że zamierzona jej siła wynosi 3000 ludzi, którzy będą pożyteczną pomocą sprzymierzonym, a rządom włoskim żadnego uszczerbku nieprzyniosą.

Francya.

(Poczta paryska z 12. sierpnia: Program uroczystości na 15. sierpnia. — Osobne towarzystwo zajmuje się wynajęciem okien. — Nowe wysyłki na Bałtyk. — Wyprawa więźniów do Cayenny. — Dochód z opery na familii po poległych. — Zorganizowanie fiakrów. — Zuawy w St. Cloud. — Arabi zwiedzają wystawę.)

Monitor z dnia 12. sierpnia ogłasza w jaki sposób, o którym czasie odbędzie się recepcya wszystkich wielkich korporacyi państwa, które w rocznicę urodzin Jego Mości Cesarza dnia 15. sierpnia złożą Monarsze swe życzenia.

Oprócz tego zawiera *Monitor* program festynów publicznych, które tego dnia się odbędą. O szóstej godzinie rano i o szóstej wieczór dane będą salwy artyleryi z hotelu Inwalidów. Przed południem rozdawane będą zapomogi między ubogich w każdym z dwunastu okręgów Paryża. O godzinie pierwszej będą bezpłatne przedstawienia w pietnastu teatrach. Od drugiej do szóstej godziny rozrywki dla ludu na placu przed Inwalidami i u rogatki du Trône. W nocy te dwa placy będą iluminowane, równie jak łuk tryumfalny de l'Etoile, przyczołek mostu Pont-Neuf i wszystkie gmachy publiczne. Ratusz w dzień ozdobiony w kobierce i festony, będzie w nocy iluminowany światłem gazowem.

Uroczyste nabożeństwo z odśpiewaniem "Te Deum“ i „Domine salvum“ odbędzie się w południe w kościele Notre Dame. Wszystkie władze będą na nabożeństwie.

Monitor ogłasza także w urzędowej części liczne ułaskawienia cesarskie w rocznicę swych urodzin.

Istnieje tu kilka towarzystw, które zajmują się najmowaniem okien na czas przybycia Jej Mości Królowy Wiktoryi w stojących przy drodze domach prywatnych. Za miejsce w oknie pierwszego rzędu na piętrze płacą 20 franków, drugiego rzędu 10, trzeciego 5 franków; najlepiej zaś płacą za terasy.

Monitor donosi, że dnia 6 b. m. odpłynęło sześć dział kanonierskich z Cherbourga na morze bałtyckie, a dnia 7. odpłynęła z Brestu transportowa fregata „Armida,“ mająca na pokładzie 300 aresztantów do Cayenne. — Dla zapobieżenia licznym prośbom o wolne bilety na świetne przedstawienie opery, ogłoszono, że nikt nie będzie mieć wolnego wstępu, a przychód będzie poświęcony na rzecz familii poległych w Krymie wojowników. — Rada państwa potwierdziła ugodę, którą wszystkich tutejszych fiakrów oddano pod kierunek tylko jednego towarzystwa. — Stojące w Paryżu załogą dwie kompanii gwardyi Zuawów otrzymały rozkaz odejść do St. Cloud. Magazyn korpusu pozostanie tutaj.

Do Marsylii przyjechało 30 naczelników arabskich dla zwiedzenia wystawy przemysłowej i nadania festynom na cześć Królowej Wiktoryi większej świetności.

Włochy.

(Rozporządzenie względem alokucyi papieskiej. — Ścisły nadzór komendy wojskowej wyplenia bandy zbójeckiej Bononii. — Aresztacye.)

Osserv. Triest. ogłasza następujący okólnik ministerstwa piemonckiego wydany ze względu na alokucyę Papieża:

„3. sierpnia 1855.

Podług urzędowych doniesień z Rzymu niepodlega żadnej wątpliwości, że Ojciec Święty na odbytem niedawno konsystoryum odwoływał się do memoryału ze stycznia r. b. i oświadczył, że wszyscy ci podpadają exkomunikacyi wyrzeczonej na koncylium trydentyńskiem, którzy brali udział w wykonaniu ustawy klasztornej.

Zarazem pewna także, że alokucya papieska przesłana została biskupom królestwa z poleceniem, ażeby ją drukiem ogłosili.

Podpisany podając to do wiadomości jeneralnym intendentom i intendentom prowincyi wzywa ich niniejszem, ażeby w tym nowym wypadku trzymali się instrukcyi udzielonych im w uchwale ministersterialnej z 4. lutego r. b. A. di Monale.“

Uchwała ta rozporządza, ażeby nieprzyszkadzano wcale drukowi, lecz czuwano jaknajściślej nad tem, by memoryału tego nieużywano za przedmiot do kazań kościelnych.

Gazzeta di Bologna donosi, że wydane przez austryackiego komendanta ścisłe rozporządzenia, a mianowicie liczne patrole, które od niejakiego czasu objeżdżają cały kraj w każdym kierunku, położyły zbojeckim napadom wielką tamę. W lasku przy gościńcu do Solarolo ukryła się dnia 18. lipca znaczna banda dla rabowania handlarzy bydłem tudzież innych osób idących na jarmark w Lugo; żandarmy wyratowali ich w tej kryjówce, i przy tej sposobności został zabity jeden z bandytów nazwiskiem Grilli, który niedawno był umknął z więzienia na galerach. Innym opryszkom udało się uciec.

Na dniu 4. sierpnia przyaresztowano w *Genuy* znowu kilka emigrantów politycznych.

Szwecya.

(Następca tronu ma być mianowanym wicekrólem Norwegii.)

Dziennik *Morgenbladet* donosi z **Chrystyanii** pod dniem 7. sierpnia: „Od kilku dni obiega tu uzasadniona poniekąd pogłoska, że książę następca tronu ma być mianowany wicekrólem Norwegii, i że nominacya ta nastąpi jeszcze przed odjazdem Jego Mości Króla z Chrystianii, to jest przy końcu tego miesiąca.“

Turcya.

(Mocarstwa zachodnie chcą objąć administracyę celną w Smyrnie i w Syryi.)

Z **Konstantynopola** piszą do gazety tryestyńskiej pod dniem 30. lipca; że mocarstwa zachodnie chcą objąć naczelny kierunek administracyi celnej w Smyrnie i Syryi. Smyrna ma być administrowana na wzór angielski, Francya zaś obejmie administracyę celną w Syryi.

Afryka.

(Powstanie w Tripolidzie wzmacnia się.)

Dziennikowi *Porto foglio Maltese* donoszą z Tripolidy pod dniem 31. lipca, że powstańcy zostali wzmocnieni przystąpieniem jednego z szczepów beduińskich, ale niemają jeszcze odwagi zbliżyć się do stolicy. Jeneralny gubernator przygotowuje przeciw nim wyprawę.

Z teatru wojny.

(Depesza księcia Gorczakowa z 10. sierpnia.)

Do Berlina nadeszła depesza telegraficzna księcia Gorczakowa z dnia 10. sierpnia wieczór tej treści: „Nic nowego. Ogień nieprzyjacielski zwolniał.“

(Depesza jenerała Simpson.)

Dodatek do *London Gazette* podaje następującą depeszę do angielskiego ministra wojny:

„Pod Sebastopolem 28. lipca Mylordzie! Od czasu ostatniej mej depeszy z 24. b. m. niezaszło nic ważnego. Zajmujemy się ciągle wzmocnieniem i ulepszeniem naszych wysuniętych fortyfikacyi, które znajdują się już tak blizko pozycyi nieprzyjacielskich, że straty nasze muszą być niestety koniecznie bardzo znaczne. — Nieprzyjaciel zadaje sobie wiele pracy w rozszerzaniu i naprawie swych fortyfikacyi i sprowadza z północnych do południowych części twierdzy znaczne zapasy wojenne. — Załączam listę strat naszych od 25. do 26. b. m., jakoteż poufne raporta jenerałów dywizyi i brygady z ostatnich dwóch tygodni. Cholera ustała już prawie całkiem w szeregach naszej armii. Mam zaszczyt i t. d.

James Simpson."

Wspomnione straty były: 20. czerwca poległo: 1 oficer, 4 sierżantów, 1 tambor i 133 szeregowców zostało ranionych.

(Wypadek w Hangö z raportu admirała Dundas.)

Rząd angielski przedłożył parlamentowi dalsze szczegóły o wypadku w Hangö, między innemi także raport angielskiego ministra wojny o tem zdarzeniu i odebraną odpowiedź kontradmirała Dundas, który zadaje kłamstwo trzem podaniom rosyjskim, mianowicie po pierwsze, jakoby z wybrzeża niewidziano bandery parlamentarnej; powtóre, by statek „Cossack" miał armatę na pokładzie, że Anglicy nadużywali już kilkakrotnie bandery parlamentarnej. Załącza do tego list pojmanego porucznika Geneste, który w ogóle potwierdza pierwszy raport angielski. Podług tego listu zatknął porucznik w odległości mili od brzegu białą banderę, wysiadł na ląd tylko w towarzystwie doktora Eatson, 3 komisarzów prowiantowych i jeńców fińskich, majtków zaś pozostawił na statku Jeden z komisarzy niósł banderę parlamentarną; ale zaledwie uszli 50 kroków od brzegu, opadnięto ich nagle z zasadzki i otoczono. Komisarz z banderą parlamentarną poległ najpierwszy; wtedy wziął sam porucznik banderę do rąk; ale ogień na załogę statku nieustawał; większa część jej poległa lub została raniona od pierwszych wystrzałów. O oporze niemozna było myśleć nawet, gdyż niewzięto z sobą ani jednej nabitej strzelby. Pojmanych na lądzie odwieziono potem w przygotowanych już wozach do Ekness. Sześciu Anglików i 1 kapitan fiński polegli; wszyscy inni odnieśli mniej więcej ciężkie rany. Ranionych pielęgnowano w Ekness; resztę odwieziono do Helsingfors. Z wszystkimi jednak obchodzono się bardzo uprzejmie.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 14. sierpnia. Następująca depesza admirała Penaud z dnia 11. b. m., którą wczoraj otrzymano w Gdańsku i tu przesłano telegrafem, przybito na giełdzie: Bombardowanie Sweaborga odbyło sie z zupełnym skutkiem. Niezmierny pożar trwał 45 godzin; magazyny prawie zupełnie zniszczone, arsenał w gruzach, a prochownie wysadzone w powietrze. Straty Rosyan są niezmierne; straty sprzymierzonych nieznaczne. Materyalnie nieponieśli prawie żadnej szkody; zapał sprzymierzonych wielki.

Londyn. 14. sierpnia. Lord kanclerz odczytał przy zamknięciu parlamentu mowę od tronu; Królowa ubolewa, że konfererencye wiedeńskie nieodniosły skutku. W postanowieniu prowadzić silnie wojnę opiera się Królowa na kraju i sprzymierzonych i z pochwałą wspomina o francuskim i sardyńskim przymierzu. Wspomniawszy jeszcze o werbowaniu zagranicznych legionów i o pożyczce tureckiej, pochwala w końcu niektóre reformy w sprawach wewnętrznych i w administracyi kolonii. — Mowa od tronu niewywarła wpływu na giełdę.

Konstantynopol, 9. sierpnia (na Bukareszt). Omer Basza powraca jak słychać znowu do Krymu; powstanie w Tripolidzie i w Berberyi wzbudza niemałą obawę. Dwa pułki wojska regularnego wysłano wczoraj do Tripolis. Jenerał Canrobert przybył tu dnia 6. b. m. i tego samego dnia udał się w dalszą podróż do Francyi.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 17. sierpnia. Dziś płacono na naszym targu korzec pszenicy 39r.35k.; żyta 24r.35k.; owsa 12r.20k.; kartofli 8r.30k.; — cetnar siana kosztował 3r.$27\frac{1}{2}$k.; okłotów 3r.; sąg drzewa bukowego sprzedawano po 40r., sosnowego po 34r.$22\frac{1}{2}$k.; kwarta krup pszennych po 35k., mąki pszennej po 20k. wal. wiéd.

Kurs lwowski.

Dnia 17. sierpnia.

		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	5	18	5	21
Dukat cesarski	„ „	5	20	5	24
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	10	9	16
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	46	1	47
Talar pruski	„ „	1	43	1	45
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	18	1	19
Galicyj. listy zastawne za 100 zr.	bez kuponów	92	40	93	12
Galicyjskie Obligacye indem.	bez kuponów	70	40	71	5
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	80	55	81	30

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 17. sierpnia 1855.

		złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	m. k.	—	—
„ przedał „ „ 100 po	„ „	—	—
„ dawał „ „ za 100	„ „	92	30
„ żądał „ „ za 100	„ „	93	—

Wiédeński kurs papierów.

Dnia 13 sierpnia.

				w przecięciu
Obligacye długu państwa	5%	za sto	$76\frac{3}{8}$ 76	$76\frac{1}{16}$
detto pożyczki narod.	5%	„	$81\frac{1}{2}$ $\frac{5}{8}$	$81\frac{5}{8}$
detto z r. 1851 serya B.	5%	„	—	—
detto z r. 1853 z wypłatą	5%	„	—	—
Obligacye długu państwa	$4\frac{1}{2}$%	„	$66\frac{1}{2}$	$66\frac{1}{2}$
detto detto	4%	„	—	—
detto z r. 1850 z wypłatą	4%	„	—	—
detto detto detto	3%	„	—	—
detto detto	$2\frac{1}{2}$%	„	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834		„	—	—
detto detto z r. 1839		„	—	—
detto detto z r. 1854		„	99 $98\frac{5}{8}$ $\frac{3}{4}$	$98\frac{3}{4}$
Obl. wiéd. miejskiego banku	$2\frac{1}{2}$%		—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	5%		—	—
Obl. indemn. Niż. Austr.	5%		—	—
detto krajów koron.	5%		—	—
Akcye bankowe			960 961 963	961
Akcye n. a. Tow. eskp. na 500 złr.			$432\frac{1}{2}$ 435 $436\frac{1}{4}$	435
Akcye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.			1990 $1992\frac{1}{2}$	$1992\frac{1}{2}$
Akcye kolei żel. Glognickiej na 500 złr.			—	—
Akcye kolei żel. Edynburskiej na 200 złr.			—	—
Akcye kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 złr.			—	—
Akcye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr.			564 566 568	566
Akcye austr. Lloyda w Tryeście na 500 złr.			—	—
Galicyjski listy zastawne po 4% na 100 złr.			—	—
Renty Como			—	—

Wiédeński kurs wekslów.

Dnia 13 sierpnia.

		w przecięciu
Amsterdam za 100 holl. złotych	— l.	— 2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	$118\frac{1}{4}$ 118 $117\frac{3}{4}$	118 uso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę $24\frac{1}{2}$ fl.	$117\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ 117 117 l.	$117\frac{1}{4}$ 3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	— 2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	$85\frac{1}{2}$ $\frac{3}{8}$	$85\frac{3}{8}$ 2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	— 2 m.
Liwurna za 300 lire toskań.	$115\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ l.	$115\frac{3}{4}$ 2 m.
Londyn za 1 funt sztrl.	11–26 23 21 $21\frac{1}{2}$ l.	11 22 2 m.
Lyon za 300 franków	—	
Medyolan za 300 lire austr.	117 $116\frac{7}{8}$ $\frac{7}{8}$ l.	— 2 m.
Marsylia za 300 franków	$136\frac{3}{8}$ l.	$116\frac{7}{8}$ 2 m.
Paryż za 300 franków	$137\frac{1}{4}$ 137 $136\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ l.	— 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	236	137 2 m.
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	236 31 T. S.
Cesarskie dukaty	$22\frac{7}{8}$ $\frac{3}{4}$	— T. S.
Ducaten al marco		$22\frac{3}{4}$ Agio.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 14 sierpnia o pierwszej godzinie po południu.

Amsterdam $95\frac{1}{2}$. — Augsburg 117. — Frankfurt 116. — Hamburg $84\frac{1}{2}$ — Liwurna 115. — Londyn 11.16 l. — Medyolan 116 l. — Paryż $135\frac{1}{8}$ l.

Obligacye długu państwa 5% $75\frac{1}{2}$ — $75\frac{5}{8}$. Detto S. B. 5% 89 — 90. Detto pożyczki narod. 5% $81\frac{11}{16}$ – $81\frac{3}{4}$. Detto $4\frac{1}{2}$% $66\frac{1}{4}$ – $66\frac{1}{2}$. Detto 4% $60\frac{1}{2}$ — $60\frac{3}{4}$. Detto z r. 1850 z wypłatą 4% — — —. Detto z r. 1852 4% — — —. Detto Glognickie 5% $92\frac{1}{4}$ – $92\frac{1}{2}$. Detto z r. 1854 5% — — —. Detto 3% $46\frac{1}{2}$ — 47. Detto $2\frac{1}{2}$% $37\frac{1}{4}$ – $37\frac{1}{2}$. Detto 1% $15\frac{5}{8}$ — $15\frac{3}{4}$. Obl. indemn. Niż. Austr. 5% 78 — 79. Detto krajów kor. 5% $69\frac{1}{2}$ — 75. Pożyczka z r. 1834 229 — 230 Detto z r. 1839 $120\frac{1}{4}$ — $120\frac{1}{2}$. Detto z 1854 $98\frac{3}{4}$ — $98\frac{7}{8}$. Oblig. bank. $2\frac{1}{2}$% $55\frac{1}{2}$ — 56. Obl. lom. wen. pożyc. r. 1850 5% 97 — 98. Akc. bank. z ujmą 961 — 963. Detto bez ujmy — — —. Akcye bankowę now. wydania — — —. Akcye banku eskomp. $86\frac{1}{4}$ — $86\frac{1}{2}$. Detto kolei żel. półn. Ces. Ferdynanda $200\frac{1}{4}$ — $200\frac{1}{2}$. Wiéd.-Rabskie — — —. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej 226 — 228. Detto Tyrnawskiej 1. wydania 18 — 20. Detto 2. wydania 25 — 30. Detto Edynburgsko-Neusztadzkiej $90\frac{1}{2}$ — $90\frac{3}{4}$. Detto żeglugi parowej 561 — 563. Detto 11. wydania —. Detto 12. wydania 555 — 556 Prior. obl. Lloydy (w srebrze) 5% 93 — $93\frac{1}{2}$. Północn. kolei 5% 83 — $83\frac{1}{4}$. Glognickie 5% 70 — 72. Obligacye Dun. żeglugi par. 5% 82 — $82\frac{1}{2}$. Detto Lloyda 485 — 487. Detto młyna parowego wiedeń. 108 — 109. Renty Como 13 — $13\frac{1}{4}$. Esterhazego losy na 40 złr. $71\frac{1}{2}$ — 72. Windischgrätza losy 26 — $26\frac{1}{4}$ Waldsteina losy $25\frac{1}{4}$ $25\frac{1}{2}$. Keglevicha losy $10\frac{1}{4}$ — $10\frac{1}{2}$. Cesarskich ważnych dukatów Agio $21\frac{5}{8}$ — $21\frac{3}{4}$

(Kurs pieniężny na giełdzie wiéd. d. 14. sierpnia o pół do 2. po południu.)

Ces. dukatów stęplowanych agio $21\frac{5}{8}$. Ces. dukatów obrączkowych agio $21\frac{1}{8}$. Ros. imperyały 9.23 Srebra agio $19\frac{1}{2}$ gotówką.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 17. sierpnia.

Hr. Mier Hen, z Buska. — Br Kanenwurf Ign., ze Stryja. — PP. Papara Hen., z Zubowmostów. — Komorowski Bolesław, z Jackowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 17. sierpnia.

Hr. Iliński Hen, do Brodów. — PP. Paumgarten Fran., c. k. nadporucznik, do Przemyśla. — Lustig Karol, c. k. nadporucznik inżyn. i Tessari Aug. c. k. nadporucznik, do Krakowa. — Czermiński Jul., do Glińska. — Gottleb Feliks, do Brzeżan. — Kossowicz Wład., do Podhajec.

T E A T R.

Dziś: Opera niem.: „**Der Liebestrank.**"

T e r m i n a

sprzedaży, kupna, dzierżawy, licytacyi i t. d.

Dnia 20. sierpnia: Licytacya połowy realności pod nr. 13 w Bolechowie. — Licytacya gruntu chłopskiego nr. kons. 19 w Wołswinie w Sokalu. — Sprzedaż 592 wiader okowity w Wadowicach. — Wydzierżawienie po-

datku konsumcyjnego w Batiatyczach, Bełzie, Cieszanowie, Magierowie i Sokalu. — Licytacya szarwarków w Sanockim okręgu budowy gościńców w Sanoku. Sprzedaż starego szkła i lanego żelaza w Winnikach. — Wydzierzawienie podatku konsumcyjnego w Brzeżańskim okręgu kameralnym w Brzeżanach. — Wydzierzawienie dochodów podatku konsumcyjnego w Stryjskim okręgu kameralnym w Stryju. — Restauracya budynku eraryalnego w Brodach. — Licytacya na dostawę żywności dla wojska w Stanisławowie.

Dnia 21. sierpnia: Wydzierzawienie podatku konsumcyjnego w Narolu, Niemirowie, Tartakowie i Warężu. — Sprzedaż dwóch c. k. 5% obligacyi na 10,000 złr. i 50 złr. we Lwowie. — Wydzierzawienie kilku eraryalnych myt w Galicyi i na Bukowinie we Lwowie. — Wydzierzawienie podatku konsumcyjnego w Brzeżańskim okręgu kameralnym w Brzeżanach, w Stryju i w Brodach.

Dnia 22. sierpnia: Wydzierzawienie kilku myt w Galicyi i na Bukowinie we Lwowie. — Licytacya realności pod nr. 319⁴/₄ we Lwowie. — Wydzierzawienie dochodów propinacyi Delatyńskiej w Sanisławowie. — Wydzierzawienie podatku konsumcyjnego w Lubaczowie, Uhnowie, w Brzeżanach i w Brodach.

Dnia 23. sierpnia: Wydzierzawienie kilku myt w Galicyi i na Bukowinie we Lwowie. — Licytacya części dóbr Żuraki i Starunie w Stanisławowie. — Wydzierzawienie propinacyi w dobrach należących do Bolechowa w Stryju. — Wydzierzawienie podatku konsumcyjnego w Rawie, Brzeżanach i Brodach. — Sprzedaż 25.000 mecó w jęczmienia w Brzeżanach.

Dnia 24. sierpnia: Wydzierzawienie podatku konsumcyjnego w Brzeżanach i w Brodach.

Dnia 27. sierpnia: Licytacya dóbr Tarnowa z przyległościami w Tarnewie. — Licytacya na transport przyrządów artyleryi we Lwowie. — Wydzierzawienie spustu stawu Olszanieckiego w Przemyślu. — Wydzierzawienie dochodów celnych w dobrach kameralnych Peczeniżyn i Jabłonów w Kołomyi. — Wydzierzawienie podatku konsumcyjnego w Brzeżanach, Stryju i Wadowicach. — Restauracya budynku eraryalnego w Brodach. — Licytacya na dostawę żywności dla wojska w Stanisławowie.

KRONIKA.

(Stan cholery we Lwowie.)

Na dniu 16. sierpnia zasłabło 68, a umarło 29 osób. Ogółem od powstania zarazy zapadło 5112, a umarło 2524 osób.

Cholera w Wiédniu.

Donieśliśmy publiczności — pisze Gazeta Wiédeńska — jeszcze pod d. 2. lipca r. b. o nowem wybuchnięciu cholery w Wiédniu, i przyrzekli oraz umieszczać się z raportów. Wspomnieliśmy, że zaraza mało się szerzyła, i że epidemicznie tylko na Wiédeniu grasowała. W takim stanie utrzymywała się ta słabość po koniec upłynionego tygodnia, a w ciągu tego czasu rozniesła się na przedmieściu Wiédeniu, na Landstrasse, Erdberg, Leopoldstadt i Rossau, w innych zaś częściach miasta okazały się tylko pojedyncze przypadki.

Liczba chorych od 28. lipca do 4. sierpnia wynosiła 347, wyzdrowiało 13, umarło 123, a w kuracyi pozostało 171.

Od początku zaś, kiedy epidemia wybuchła, zapadło osób 347, wyzdrowiało 183, a 321 umarło.

O tym samym czasie zaczęła się bardzo groźnie rozszerzać cholera, i w miejscach przyległych do Wiédnia, osobliwie w Sechshausie, gdzie w kilka dni przeszło 50 osób umarło. Śpiesznie przedsięwzięte środki zapobiegły jednak szerzeniu się, przyniosły pomoc i otuchę uboższym, i jest nadzieja, że przy teraźniejszym stanie cholera się zmniejszy, zwłaszcza iż w tych miejscach, gdzie najgwałtowniej wybuchła, zwykle krótki czas bawi.

Ale rada jest teraz, ażeby każdy jak najregularniejsze życie prowadził, ażeby nie przeoczał najmniejszej dolegliwości co sobie, a osobliwie niech uważa bądź najlżejszą biegunkę, szczególnie [illegible] dlatego jak najusilniej polecamy następujące

Prawidła,

jak się trzeba zachować w czasie panującej cholery:

Już-to doświadczenie wszystkich wieków nauczyło, że kiedy epidemia jaka panuje, należy prowadzić jak najregularniejsze życie, a w czasie cholery tem bardziej, bo wtedy, gdy w jakiem miejscu cholera wybuchnie, zwykle wszystkim mieszkańcom tego miejsca zbiera się na biegunkę, a co bywa często pierwszą oznaką słabości. Zaraz więc na to uważać trzeba i zapobiedz wszystkiemu, co ją pomnaża.

Niemniej przestrzegać potrzeba: ochędowstwa, czyszczenia powietrza i dobrej wody do picia.

A ztąd wypływają rady:

1) Wystrzegać się należy jak najpilniej wszelkich środków rozwalniających, chociażby najlekszych i najmniej drażliwych, proszków tak zwanych Sejdlica, wszelkich pigułek w tej mierze, a nawet i wtenczas jeszcze należy zasiągnąć wprzód porady lekarskiej, chociażby zażywanie tych środków było u kogo w codziennym zwyczaju.

2) Nie należy lekceważyć sobie żadnego rozwolnienia, mianowicie zaś takiego, które bez bolu, całkiem wodnisto i prawie zawsze z ulżeniem uczuciem ulżenia przychodzi.

3) Na zatamowanie rozwolnienia nie trzeba używać żadnych tak zwanych leków domowych lub prezerwatyw zachwalonych przeciw dysenteryi, lecz należy położyć się natychmiast do łóżka, i wstrzymać się od wszelkiego jadła i napoju, z wyjątkiem tylko lekkiego rumianku, mięty, odwaru i liści pomarańczowych lub herbaty chińskiej, przyczem dobrą rzeczą okładać ciało ogrzanemi chustkami welnianemi.

4) Należy zawezwać natychmiast pomocy lekarza, który sam jeden tylko mógłby zapobiedz dalszemu szerzeniu się choroby stosownie do szczególnych okoliczności i konstytucyi chorego. Oprócz tego upoważniono lekarzy do bezpłatnego dla ubogich zapisywania lekarstw potrzebnych.

5) Nie podpada to żadnej wątpliwości, że nieprzestrzeganie dyety może dysenteryę sprowadzić. Ztąd jednak nie wynika jeszcze, że osoby wiodące zwykłe życie regularne mają się wielu rzeczy wystrzegać. Mogą śmiało zachować dawniejszy sposób życia, lecz niech się wystrzegają wszelkiego przeładowania żołądka, a szczególnie pod wieczór. Takim zaś, którzy cierpią na niestrawność, ból żołądka itp., lub mają skłonność do womitów albo rozwolnienia, wypada zachować umiarkowany sposób życia.

Tacy powinni zrana posilać się ciepłem śniadaniem. Żywność ich niechaj będzie niewyszukana i z niewielu potraw złożona. Zupa, mięso gotowane lub pieczone, lecz świeże i nie tłuste, szkodzić nie mogą. Kartofli, legumin i jarzyn strączkowych wolno używać przywykłym do takiego pożywienia. Wystrzegać się należy wszelkiej surowizny, szczególnie zaś sałaty, ogórków, rzodkwi, melonów, w ogólności surowych owoców — a osobliwie śliwek, brzoskwiń i t. p. Niemniej ryb tłustych, zawędzonych i zimnych kiełbas, jaj twardych, séra, szczególnie grzybów i całkiem świéżego i ciepłego jeszcze chleba.

Wszystkie te potrawy szkodzą bardziej jeszcze pod noc niż w porze obiadowej, a dzieciom zawsze, chociażby zresztą najzdrowszym.

W ogóle należy pod noc jadać jak najmniej.

6) Woda czysta i świéża najzdrowsza do picia, tylko nie z takiej studni domowej, co bliska kloak i kanałów, lub w jakibądź sposób zanieczyszczona. Szkodzi też woda ztęchła, niesmaczna lub mętna. Jeźli zresztą trudno o dobrą wodę do picia, natenczas filtrować ją należy przez bibułę w kilkoro złożoną, przewarzyć i wystudzić.

Mierne używanie piwa wystałego lub wina niezfałszowanego nie może szkodzić przywykłym do tych napojów.

Natomiast szkodzi wielce przebranie miary w tych napojach, zwłaszcza jeźli podczas epidemii przybędzie do tego niewysypianie się lub inne nadużycie.

Również szkodliwem być może bojaźliwe wstrzymywanie się od dostatecznego pożywienia i odstąpienie w tej mierze od dawniejszego sposobu życia, gdyż przezto osłabia się ciało i robi się je drażliwem na wpływy szkodliwe.

A kto i tak już żywił się miernie i zachował we wszystkiem umiarkowanie, a przytem cieszy się dobrem zdrowiem, ten niechaj nie zmienia dawniejszego porządku życia.

6) Ważnym też warunkiem zdrowia jest utrzymać czysto ciało, odzież, pościel i pomieszkanie.

Nie czysto utrzymywane i źle przewietrzane pomieszkania mogą najbardziej ściągnąć zarazę.

Wszelkie ich nakadzania więcej szkodzą niż pomagają; samo tylko nakadzanie parą z octu pożyteczne.

Rzecz najważniejsza, przewietrzanie pomieszkań, odbywa się najlepiej w ten sposób, jeźli się okna otwiera i równocześnie roznieci mocnym płomieniem drzewo jałowcowe na fajerce, wystrzegając się jednak przytem dymu ile możności. Tym sposobem oczyszcza się najprędzej zepsute w pomieszkaniu powietrze.

W teraźniejszej porze roku najlepiej przewietrzać pomieszkania wcześnie zrana i przed wieczorem.

Nie dobrze jednak zostawiać nocną porą otwarte okna w sypialniach.

Rzeczą przedewszystkiem ważną dla utrzymania czystości powietrza w pomieszkaniu, wynosić natychmiast zwrócenia chorych (a nawet i zdrowych), a naczynia te wypłukiwać siarczanem żelaza z wodą, a to w stosunku ¼ funta tego witryolu do kwarty wody.

Gdyby nie było sposobu pozbycia się tej nieczystości z pomieszkania, natenczas zobojętnić ją trzeba przylaniem cieczy wspomnionej.

Tak samo nie można zostawiać gdziebądź bielizny zwalanej i zdjętej z chorych. Gdyby nie poszła zaraz do prania, natenczas należy ją namoczyć w wodzie i przykryć.

Wystrzegać się też należy przeziębienia, które jest tem szkodliwsze, jeżliby nastąpiło po mocnem zfatygowaniu się i zgrzaniu.

Trzeba się więc należycie przyodziewać, a szczególnie trzymać ciepło żołądek i nogi.

9) Kloaki zaduszliwe, zatkane lub źle czyszczone kanały są zawsze przyczyną choroby, i przyczyniają się nadzwyczajnie do szerzenia się różnych epidemii, jako to szkorbutu, tyfusu itd., a przedewszystkiem do wzmagania się dysenteryi. Najskuteczniejsze w tej mierze nakadzania siarką gorejącą. Przedewszystkiem zaś należy przestrzegać czystości kloak, nie zostawiać je otworem i wymywać często wodą. Jakoż i kanałów żadną miarą zaniedbywać nie można. Byłoby dobrze wlewać codzień do każdego otworu w kloakach płyn wspomniony w stosunku 1 funta siarczanu żelaznego do jednej kwarty wody. Podczas epidemii niechaj też kto może idzie na stolec osobny zamiast do wspólnej kloaki.

Wkońcu najlepszą ochroną przeciw chorobom jest spokojność umysłu. Lęk i zgryzota niszczą najbardziej tę spokojność, a że podobny stan umysłu sprawia u wielu ludzi rozwolnienie, przeto podczas panującej dysenteryi epidemicznej tem bardziej jeszcze zdrowiu zagraża.

Z komisyi sanitarnej

Wiédeń, dnia 6. sierpnia 1855.

Przy dzisiejszej Gazecie Nr. 33. Dodatku tygodniowego.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*